

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

VI. Qualis Luthero caluinistica Antitrinitariorum sit conclamatio aduersum
SS. Trinitatem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Ac utramque gratis nobis conferri per merita Christi docemus.

3. Nos docere, Quod omnes Traditiones nostræ sint Apostolicæ. Ita Calvinus, At agnoscimus etiam merè Ecclesiasticas.

II, DE VERBO INCARNATO.

LECTOR. Hoc in Argumento rerum paulo prolixior in sisto: idq. in recitandis magis Nouatorum sententiis, quam refellendis; quod suapte sese immanitate iugulent ipse. Sunt autem sententiæ nonnulla paucorum dūtatai Sectariorum singulares de Christo, non communes omnium: Quadam, in quibus nec sui earum autores sibi constituerunt; sed ab iis abierunt. Veruntamen autorum Vox emissa volat; & Litera Scripta manet: Suoque perit indicio forex.

Et imprimis.

DE CHRISTI DIUINITATE.

QUESTIO VI.

Qualis est Luthero-caluinistica con-
clamatio aduersus SS,
Trinitatem?

LUTHERVS in Postilla Ma ore, Basiliæ impressâ apud Herusgium, in Dom. Trinit. Humanitas tantum inuenta est vox TRINITAS. Vide & frigidè omnino sonat. Transyloani. Ministri lib. 2. cap. 9. glori abundè hæc parentis sui autoritate vtuntur. Tali digna patre proles! Patebit clarius infra quest. 9.

Idem Lutherus exauorauit de Litanis istud: S. Trinitas vnus Deus miserere nobis. Tom. 2. Ienen. fol. 79. a. Vt de Deo sentit, ita & loquitur; Noster Dominus non est Vir stramineus Ibid. fol. 215. b. Non est porcus Ibid. fol. 244. a. Non est vtor. Ibid. fol. 442. a. Veruntamen Hæreticus est, hoc tam Verum est, quam Verum est, quod celeberrima. Vniuersitas Ingolstadiana est doctra.

Quocirca, ait in Col Momp f. 369 b. Custodiat nos Deus à magnis istis primæ tabula sensationibus; in ut-
bus sibi nequit; Deum sit diabolus; an diabolus sit De-

us. Expectus loquitur. Ibid. fol. 302. b. Illa enim sententia, (si quis faciat ex Deo diabolus) Christum comprehendit, nunquam in agoniam redegit, Et Sanguinem sudarit.

CALVINVS in epist. ad Polonos: Trinitatis nomen repudiamus. Immo, idem Infit. lib. 1. cap. 1. 3. §. 5. Sepulchrum in posterum volumus. Egregium ex Theologo Vespilouem!

AUTOR. Impietas se iugulat ipsam; quò mihi paucioribus opus 1. Vox TRINITAS in S. Scripturis expressa de nomine non est: at de Re est. Matt. vii. Baptizate omnes gentes in nom. Pat. & Fil. & Sp. Sancti. 1. Iohan. 5. Tres sunt, qui. &c. 2. Patribus antiquissimis ea vox in vsu est: Vt Dionysio lib. de diuin. Nom. c. 1. Iustino de recta Confess. fidei & c. Vide Bell. l. 2. de Christo cap. 5. 3. Nec Trinitas significat Trium Vnitatem; vt Val. Gentilis errauit: Sed Trinitatem in Vnitate veneramur, ait Symb. Athan.

II. LUTHERVS de Bibliis suis germanicis, Wittenbergæ impressis, eiec. & verba illa, 1. Iohan. 5. Tres in celo sunt, qui testimonium perhibent; Pater, Verbum, & Spir. Sanctum.

1. TIGVRINI CALVINISTÆ Magistrum imitati, eandem suis è Bibliis sententiam expunxerunt. 2. Protinus horum secutus auctoritatem, eâ fidenter vsus est Blandrata Arianus, cum locis in disputat. Albana; Et in refutatione libelli Georgii Maioris.

3. Hinc LITHVANIS Ministris, & eorum atro visum spiritui, in Synodo anni 1589. 11. Maij. habita. Synodi auctoritate; ne hoc nomen Trinitas in concionibus deinceps vsurpetur, in perpetuum porro decernimus & sancimus.

III. Lamberto Danæo Calvinistæ lib. contra Genebrardum Paris. Theol. Insulsa, inconcinna, periculosa hæc oratio est: Sancta Trinitas miserere nobis.

2. Caluino epist. 2. ad Polonos: Sapit barbariam. Hancque Blasphemiam Beza lib. de

C Vnit.

Vnit. essentia adprobat. Defendit Danaus in respons. ad Genebrardum.

3. Caluino ibid. *Trinitas est Barbarum quiddam; est profanum, & insipidum.*

4. Ochinus lib. 2. Dialogo toto 19. & 20. *Est commotum hominum in aere volitans, nullo nixum sermonis Dei fundamento: Estque Deus Papisticus, Prophetis & Apostolis ignoratus.* Idem fuit Ochinus Bullingeri & Caluini fidus Achates: ait Schlüsselburgius l. 2. fol. 69. Et tota Italia, ait *Caluinus lib. de scandalis*, non habuit ei parem. Mulus mulum.

5. Denique Caluinus epist. ad Polonos, ait: *Quis sine risu hac audiat? Vnus Deus, id est, Trinitas. Creditis in Deum, id est, Trinitatem?*

AUTOR. At hæc sunt Ariana. Quid plura? Quin & athea?

IV. LUTHERVS denique tom. 2. Wittenb. fol. 266. *Credo Diabolum esse Deum nostrum; & nos cogi ad exequenda omnia eius placita.* Flac. Illyticus, teste Wigando in sua Admonitione, impressa anno 1574. Ratisbonæ: *Credo demonem esse creatorem essentia ac natura humana.* Vbi Wigandus: *Vox emissa volat, volat irrevocabile Verbum.* Impressa est, haud coruis eam unquam traserint: *Disforqueat ille vocem hanc, gleset, vexet, & voluerit; excidit, erupit.* Carolstadus apud Lutherum Tom. 4. Wittenb. fol. 25. a. *Neque ego crediderim, ullum esse Deum sine calu, sine in terra.*

CALVINVS Instit. l. 1. c. 8. & 10. lib. 2. cap. 4. lib. 3. c. 3. Et Lutherus in Assert. 36. & tom. 6. Witt. fol. 526. a. *Credo, quod Deus sit instigator peccatorum, imò causa efficiens, impellens, cogens, ac necessitans ad omnem malitiam.* Vide infra par. 4.

AUTOR. Heu nimium quam manifestè sunt Athea ista, ac prorsus indigna ullâ operosiore refutatione! Præclara tamen indicia præbent, quàm vilipendât, post Deum, alteram in Trinitate personam, Dei Filium; quo de proposuimus; qui de ipsa S. S. Triade tam blasphemè loquuntur Theomachi. Vide Possseuinum in *Notis Verbi diuini aduersus Chytraum*. fol. 66. Communis tamen hodie sectariorum sententia Nobiscum S. S. Tri-

nitatem & Vnitatem in Deo amplectitur ac docet. Nunc alterâ de Deo quasi unculâ propius accedemus instituto.

Q V E S T I O VII.

Ecquid istud Luthero-calvinistis est: Tres Personæ in Vnitate Naturæ?

LUTHERANI sunt duûm viri Philippus Melâchthon, & Iacob Schegkius. Et iidem tamen etiam cum Calvinianis militarunt: quare vtrumque se rapiunt commilitonem. Philippus quidem, non magis à se, quam à propriis scribis auelli posse, profitetur Caluini. Contrâ velis remisque contendit Machius, lib. *German. de Verbis Institutionis*: & Lutherorum fuisse sex rationibus omninò apodicticis demonstrat. Idem de Schegkio est litigium. Hunc cum Calvinistæ passim diu quietè possidissent primùm, deinde vidimus tandem Tubingenses, qui reperundarum istos arcesserunt. Equidem hic ambo ad signa Lutheranorum ad signo.

I. SCHEGKIUS igitur apud Genebrardum fol. 4. apud seipsum p. 85, & 487. *Li in a essentia non test tota de Patre, & Filio & Sp. Sancto sigillatim predicari. Aut res tantum nuda sunt Proprietates, Aut Energia in Deo: Sicut in saccharo Candor & Sapor; in anima vis nutritans, sentiens, ratiocinans; Aut essentia diuina tres Partes; qua in Vnam collecta Vnam Perfectam & integram Dei Personam extruunt.*

AUTOR. Hic se Schegkius putat scalmum reperisse, aut non quod peccat in faba. Ista enim similitudines suas ad S. S. Trinitatis declarandum Mysticum ita existimat aptas, vt dicat, magis eas hominibus aperire oculos, quam mille Patrum dicta, vel alia testimonia. Eiusdem apud Genebr. fol. 45. ipsa hæc sunt totidem verba: *Ve tota anima synonymus & vniuocè de singulis partibus non enuncietur. &c. Simili modo nec Essentia tota diu-*